

ASIA

Maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-aineksen (sora ja hiekka) ottamiseen. Ottoalue on lähes kokonaisuudessaan avattu maa-ainesten ottamista varten Päätös sisältää maa-aineslain 21 §:ssä tarkoitetun ratkaisun toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

HAKIJA

Kalevi Fredin
Harjulahdentie 760 as. 1
41730 Kivisuo

OTTAMISALUEEN SIJAINNINPAIKKA JA MAANOMISTAJA

Kunta : Joutsa (172)
Kylä : Rutalahti (419)
Tila : Perämetsä RN:o 6:90
Omistaja : Kalevi Fredin

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 1.12.2023.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslaki 4 § 1 momentti

LUPATILANNE

Tilalta on otettu maa-ainesta Joutsan kunnan ympäristölautakunnan myöntämällä luvalla (11.12.2013). Tilan 6-90 ottoalue on lähes kokonaisuudessaan avattu maa-ainesten ottamista varten, ainoastaan suunnitelma-alueen lounaiskulma on metsäinen ja kasvaa männikköä.

OTTAMISALUEEN SIJAINNIN JA YMPÄRISTÖ

Ottamisalueen sijainti

Alue sijaitsee Joutsan kunnan luoteisosassa Kivisuo – Rutalahti maantien tien itäpuolella. Rutalahden kyläkeskukseen on matkaa 5 km. Leivonmäen keskusta on matkaa maanteitse 15 km ja Joutsan keskusta 34 km.

Lähin asuinkiinteistö sijaitsee ottoalueen lounaiskulmalta 200 m lounaaseen. Lähin vapaa-ajan asunto sijaitsee ottoalueen lounaiskulmasta 100 m lounaaseen. Ottoalueen tuntumassa olevat Keinolan, Vienolan ja Mattilan tilojen talouskeskukset ovat olleet

useita vuosia asumattomia. Luoteessa alue tilaan Mattila 2 6-75. Mattila 2 tilalla on voimassa oleva maa-ainesten ottamislupa. Koillisreunalla alue rajautuu Kangasmäen 6-44 tilaan ja Vienolan 6-26 tilaan, nämä tilat ovat rajautuvilta osiltaan maa-ainesten ottamisaluetta. Kaakkoisreunan rajanaapurina on Leivonmäen kansallispuisto 1-1. Länsireunalla alue rajoittuu Kivisuo-Rutalahti – maantiehen 0-6134.

Alue ei sijaitse asemakaava-alueella. Alueen lounaisosa sijoittuu Joutsan pohjoisosien rantayleiskaavan alueelle ja alueeseen kohdistuu maa- ja metsätalousvaltaisen alueen merkintä (M).

Keski-Suomen maakuntakaavassa on suunnitelma-alueeseen kohdistuvina merkintöinä matkailun ja virkistykseen vetovoima-alue sekä biotalouteen tukeutuva alue. Lisäksi suunnitelma-alueen itäreunalla kulkee ulkoilureitin merkintä ja eteläreunaltaan alue rajoittuu Leivonmäen kansallispuistoon. Muu lähin merkintä on maantien länsipuolella oleva Ruovinmäen – Lehtimäen arvokas kallioalue (ge/1).

Kulku alueelle tapahtuu Rutalahti-Kivisuo maantieltä (6134) olemassa olevasta liittymästä Hietaharjun tietä pitkin suunnitelma-alueen pohjoispuolelta tai suunnitelma-alueen länsireunalla sijaitsevasta liittymästä. Maantielle on matkaa suunnitelma-alueen pohjoisreunalta Hietaharjun tietä pitkin 300 m ja länsireunan liittymästä 50 m.

Pohja- ja pintavedet, luonnonolot ja maisema

Suunnitelma-alue rajautuu Leivonmäen kansallispuiston rajaan ja samalla myös Haapasuo-Syysniemi-Rutajärvi-Kivijärvi Natura-alueen rajaan. Lisäksi ottoalueen pohjoispäästä 1200 metriä pohjoiseen Humalalammen länsipuolella sijaitsee luonnonsuojelualue. Suunniteltu ottamisalue kuuluu Selänpohjan pohjavesialueeseen (0941501, 2E-luokka). Lähin vesistö on Hietajärvi, joka sijaitsee ottoalueen lounaiskulmasta 170 m lounaaseen. Lammen pinta on tasolla 117.1. Ottoalueen itäpuolella Kangasmäen 6-44 tilan puolella on pohjavesiputki, jossa vesipinta oli elokuussa 2023 tasolla 104.75 ja marraskuussa 2023 103.55. Ottoalueen pohjoispuolella 250 m päässä on pohjavesiputki. Pohjavesitasoksi mitattiin putkesta 15.8.2022 99.60 ja 16.11.2023 100.42. Ottoalueen länsikulman tuntumassa olevan pohjavesiputken pohjavesitaso oli 16.11.2023 106.37. Lähimmät talousvesikaivot sijaitsevat Kangasmäen 6-44 tilalla, noin 200 m ottoalueesta koilliseen, sekä Keinolan rakennusten läheisyydessä 1-1 tilan alueella ottoalueesta 150 m kaakkoon.

TOIMINTA, JOHON LUPAA HAETAAN

Tiedot ottamisalueesta

Ottoalueen pinta-ala : 5,77 ha (Lounaisosa 1-vaihe 2.32 ha, koillisosa 1-vaihe 1.60 ja 2-vaihe 1.85 ha.)
Suunnitelma-alueen pinta-ala: 8,29 ha
Pohjaveden korkeustiedot : + 104,0 – 106.5
Alin ottamistaso : + 110.0 – 115.0

Ottamismäärä ja –aika

Maa-aines : sora ja hiekka
Haettu kokonaismäärä : 100 000 m³
Vuotuinen otto : n. 10 000 m³

Ottamisaika : 10 vuotta

Ottamistoiminta

Aineksen ottaminen tapahtuu vuosien 2024 - 2034 aikana. Ottamissuunnitelmalla on suunniteltu koko suunnitelma-alueen tuleva otto. Suunniteltu kokonaisottomäärä on 230000 m³ koko alueella. Lupaa haetaan vain 1-vaiheen alueiden otolle. (Lounaisosa 50000 m³ ja koillisosa 50000 m³). Kaivusyvytydet ja suunta ilmenevät suunnitelmakartasta. Ottamisen taso nousee kohti lounasta. 110.0 – 115.0. Alueen luoteisreunan taso suunnitellaan naapuritilan 6-75 kanssa yhteneväiseksi. Suunnittelusta on tehty kirjallinen sopimus rajanaapureiden kesken. Ottaminen tapahtuu alueen koillis- ja lounaisosassa. Kalustona ottamisessa käytetään maa-ainesten ottamiseen tarvittavaa kuormaus- ja kuljetuskalustoa. Alueella ei säilytetä öljyä eikä huolleta koneita. Alueella suoritettavaan mahdolliseen murskaustoimintaan haetaan ympäristölupa tai tehdään meluilmoitus. Kaivun aikana syntyvät jyrkät luiskat suojataan lippusiimalla. Alueen rajaustaalut, luiskamallit ja korkeushäkit rakennetaan luvan myöntämisen jälkeen.

Maisemointi ja jälkihoito

Materiaalin oton jälkeen alueen pohja tasoitetaan. Metsitys tapahtuu luontaisesti. Mikäli luontainen metsittyminen pitkittyy, täydennetään metsitystä männynntaimien istutuksella. Alueen luiskat luiskataan kaltevuuteen noin 1:3. Arvio alueen jälkihoitotoimenpiteiden kustannuksista on 6000 euroa.

Ympäristövaikutusten arviointi

Maa-ainesten ottaminen muuttaa maisemakuvaa. Alueen tuntumassa on vuosikymmeniä otettu soraa, joten nyt suunniteltu ottaminen ei muuta olennaisesti nykyistä lähiseudun maisemakuvaa. Alueelta kuljetettava maa-ainesten ajo kuormittaa jonkin verran lähiteitä. Normaalista ottamistoiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittaa. Suurimpana riskinä alueella voitaneen pitää maaperän likaantumisvaaraa, joka voi aiheutua alueella koneiden tankkauksen ja käytön yhteydessä käsiteltävistä poltto- ja voiteluaineista sekä laitteissa ja koneissa käytettävien hydraulikkaöljyjen vuotojen riskistä. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyn ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn. Alueelle varataan imeytysturvetta koneista aiheutuvien öljyvahinkojen varalle, jolloin vahingon sattuessa voidaan välittömästi ryhtyä asianmukaisiin torjunta toimenpiteisiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Mikäli toiminnanharjoittaja ei varmuudella torjuntatoimiin kykene, hälyttää se pelastuslaitoksen apuun. Ympäristöhaittojen vähentämiseksi suunnitellut toimenpiteet, arviot toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista ja sekä toiminnan ympäristövaikutusten tarkkailusta hoidetaan viranomaisten vaatimassa laajuudessa.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma maa-ainesten ottamistoiminnalle

Arvio kaivannaisjätteen kokonaismäärästä on 8200 m³-ktr, joka koostuu pintamaista (8000 m³-ktr) ja kannoista ja hakkuutähteistä (200 m³-ktr), jotka käytetään ottamisalueen suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilläolosta kuuluttaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu maa-aineslain 13 §:n mukaisesti kunnan internet-sivuilla 28.12.2023- 5.2.2024. Ilmoitus kuulutuksesta on julkaistu Joutsan Seutu-lehdessä 3.1.2024.

Kuuleminen

Rajanaapurit on kuultu kunnan toimesta.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat- vastuualueelta, koska alue sijaitsee 2 E-luokan pohjavesialueella sekä liikenne ja infrastruktuuri- vastuualueelta, koska Hartola-Viisarimäki tie sijaitsee naapurina. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on antanut lausuntonsa 27.2.2024 ja todennut lausunnossaan seuraavaa:

Ottaen huomioon luonnon-, maiseman- ja vesiensuojelliset näkökohdat, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ilmoittaa pitävänsä mahdollisena maa-ainekseen oton jatkamista ja maisemoinnin suorittamista asiakohdassa mainitulta alueelta. Tällöin ottotoiminnassa tulee noudattaa seuraavia ohjeita:

- Alin ottotaso on alueen pohjoiskulmassa +110 m, josta taso nousee kohti lounasta tasoon +115.0 m N2000, ollen kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.

- Valvonnan helpottamiseksi tulee alueella asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä koreusmerkkejä. Myös ottamis- ja kaivualan rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. 3/4 Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainestilvanhaltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassa oloaika.

- Alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevista havaintoputkista tulee havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy). Havaintotulokset ja havaintopäivä tulee merkitä havaintopäiväkirjaan. Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle.

- Ottotoiminnan sijoituessa pohjavesialueelle tulee pohjaveden laatua tarkkailla ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti alueella sijaitsevasta näytteenottoon soveltuvasta havaintoputkesta tai lähistöllä sijaitsevasta kaivosta otetusta pohjavesinäytteestä. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tai toiminnan alkuvaiheessa pohjaveden laatu analysoidaan yleensä kattavasti. Soran ottamisalueilla laajassa analyysissä tavallisesti määritettäviä parametreja ovat haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/ TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteen pH on alhainen. Alumiinipitoisuus voi olla tarpeen määrittää, jos pohjavesinäytteen pH on alle 6. Kromipitoisuus määritetään, jos pH on yli 8. Pohjaveden lämpötila mitataan aina näytteenoton yhteydessä. Näytteenotto uusitaan toiminnan loputtua ja tarvittaessa.

Pohjavesinäytteiden otossa tulisi käyttää sertifioitua näytteenottajaa. Vesinäytteet otetaan yleensä havaintoputkesta imu- tai uppopumpulla näytteenotto-ohjeita noudattaen. Näytteet kestävöidään ja säilytetään ohjeiden mukaisesti.

- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

-ELY-keskus katsoo, että ottoalueen rajautuessa kansallispuistoon, tulee kansallispuiston vastainen suojavyöhyke (20 m) säilyttää puustoisena ja koskemattomana. Tälle alueelle ei tule läjittää pintamaita.

- Jälkihoitotoimenpiteet tehdään suunnitelman mukaisesti muotoilemalla luiskat vähintään kaltevuuteen 1:3, ei jyrkemmiksi. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu.

- Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä esitetyn suunnitelman mukaisesti vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkistus tulee tehdä kahden vuoden välein, ensimmäisen kerran vuoden 2026 loppuun mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvan haltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

-Sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen/EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla

Toisessa 5.2.2024 antamassaan lausunnossa ELY-keskus toteaa seuraavaa: Perämetsän 172-419-6-90 sora-alue sijaitsee yhdystien 6134 varrella tieosoitteessa 6134/11/4820/oikea, Kivisuontie, Joutsa. Keski-Suomen ELY-keskus hallinnoi naapurikiinteistöä 179-895-0-6134, joka on yhdystien 6134 tiealue. Sora-alueen suunnitelma-alueen lounaisraja rajoittuu yhdystien 6134 tiealueeseen. Varsinainen ottoalueen etäisyys on lähimmillään noin 33 metriä yhdystien 6134 keskilinjasta. Pintamaiden läjitysalue ulottuu lähimmillään noin 20 metrin etäisyydelle yhdystien keskilinjasta. Yhdystien suoja-alue on 20 metriä maantien keskilinjasta eli toiminta tapahtuu yhdystien suoja-alueen ulkopuolella. Kulku yhdystieltä 6134 sora-alueelle

tapahtuu nykyisten liittymien kautta, joista Perämetsän sora-alueen kohdalla oleva liittymä sijaitsee tieosoitteessa 6134/11/4887/oikea ja pohjoisempi liittymä (Hietaharjuntie) sijaitsee tieosoitteessa 6134/12/4887/oikea. Perämetsän sora-alueen kohdalla kiinteistöllä 172-419-6-90 olevaa nykyistä liittymää varten tulee hakea maa-ainesten oton ajaksi liittymälupa maa-ainesten kuljetuksille. Ohjeet liittymälupahakemusta varten: <https://www.ely-keskus.fi/liittymat>. Tämä lausunto sekä maa-aineslupapäätös tulee olla hakemuksen liitteenä. Keski-Suomen ELY-keskuksella ei ole muuta huomautettavaa kiinteistön 172-419-6-90 Perämetsä maa-aineslupahakemuksesta.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen. Hakija ei ole jättänyt vastinetta.

Tarkastukset

Lupahakemuksen vireillä ollessa ei ole tehty tarkastusta.

TEKNISEN LAUTAKUNNAN RATKAISU

Tekninen lautakunta myöntää Kalevi Fredinille maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen Joutsan kunnan Rutalahden kylässä tilalla Perämetsä 172-419-6-90. Lupa myönnetään vaiheen 1 suunnitelmien osalta. Saadut lausunnot on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa ilmenevästi.

Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksen ja seuraavien lupamääräysten mukaisesti:

Lupamääräykset

1. Hakijan on pyydettävä ennen ottamistoiminnan aloittamista valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus, jossa tarkistetaan lupamääräysten 3- 6 toteutuminen.
2. Alin ottotaso on alueen pohjoiskulmassa +110 m, josta taso nousee kohti lounasta tasoon +115.0 m N2000, ollen kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita. Otettavan aineksen määrä on enintään 100 000 m³.
3. Alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevista havaintoputkista tulee havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy). Havaintotulokset ja havaintopäivät tulee merkitä havaintopäiväkirjaan. Pohjaveden pinnan korkeustiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle. Tiedot suositellaan toimitettavaksi samanaikaisesti ja samalla lomakkeella kuin tiedot otetuista maa-aineksista, jolloin ne voidaan tallentaa ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmään. Tällöin seurantatiedot ovat sähköisessä paikkatietojärjestelmässä niin luvanhaltijoiden kuin valvontaviranomaistenkin käytettävissä.

Pohjaveden laatua tulee tarkkailla alueella sijaitsevasta näytteenottoon soveltuvasta havaintoputkesta tai lähistöllä sijaitsevasta kaivosta otetusta pohjavesinäytteestä. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tai toiminnan alkuvaiheessa pohjaveden laatu analysoidaan yleensä kattavasti. Soran ottamisalueilla laajassa analyysissä tavallisesti määritettäviä parametreja ovat haju, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/ TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E. coli bakteerit. Lisäksi raskasmetallipitoisuudet tulee selvittää, mikäli ottamisalueella tai sen läheisyydessä on malmiesiintymiä tai jos näytteen pH on alhainen. Alumiinipitoisuus voi olla tarpeen määrittää, jos pohjavesinäytteen pH on alle 6. Kromipitoisuus määritetään, jos pH on yli 8. Pohjaveden lämpötila mitataan aina näytteenoton yhteydessä. Näytteenotto uusitaan toiminnan loputtua ja tarvittaessa.

4. Kansallispuiston vastainen suojavyöhyke (20 m) tulee säilyttää puustoisena ja koskemattomana. Tälle alueelle ei tule läjittää pintamaita. Yhdistien 6134 liittymiin liittyvissä asioissa tulee toimia ELY-keskuksen ohjeistuksen mukaisesti.
5. Alueella tulee asentaa riittävästi alinta ottotaso osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä. Ottamis- ja kaivualan rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Mahdollisten työn aikana muodostuvien jyrkkien rintausten päälle on laitettava erikseen aita tai lippusiima sekä varoituskyltit ilmoittamaan jyrkästä rintauksesta. Aidat ja muut merkinnät on pidettävä jatkuvasti kunnossa.
6. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika
7. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys, huolto ja pesu alueella on kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaaraa ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa.
8. Pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä on noudatettava erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava kunnan öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.
9. Jälkihoitotoimenpiteet tehdään suunnitelman mukaisesti, kuitenkin muotoilemalla luiskat vähintään kaltevuuteen 1:3, ei jyrkemmiksi. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualan ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu. Maisemointi tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.

10. Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkistus tulee tehdä kahden vuoden välein, ensimmäisen kerran vuoden 2026 loppuun mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvan haltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.
11. Sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Pesien hävittäminen on kiellettyä. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.
12. Kun luvan voimassaoloaika on päättynyt tai luvassa myönnetty maa-ainesmäärä on otettu, on luvanhaltijan pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan alueella lopputarkastus, jossa tarkastetaan jälkihoidon ja muiden lupaan liittyvien toimenpiteiden toteutuminen.

LUVAN VOIMASSAOLO JA PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Lupapäätös on voimassa 10 vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulopäivästä lukien. Hakija on esittänyt maa-aineslain 21 §:n mukaisen pyynnön toiminnan aloittamiseksi maa-ainestenoitoalueelle mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Teknisen lautakunnan näkemyksen mukaan toiminta voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen ennen sen lainvoimaisuutta. Toiminta sijoittuu suurelta osin jo olemassa olevalle ottoalueelle. Koska kyseessä on soran ja hiekan otto, alue voitaisiin maisemoida ennalleen, mikäli lupa ei saisi lain voimaa. Toiminnalta vaaditaan 6000 euron vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen. Lisäksi alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuva.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesientymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Maa-aineksia ei saa myöskään ottaa ilman erityistä syytä vesistön rantavyöhykkeeltä.

Maa-aineslain 6 §:n mukaan lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Kyseessä on vanha hiekan ja soranottoalue. Alueella ei ole voimassaolevaa asemakaavaa. Riittävä suojakerrospaksuus pohjaveteen nähden on varmistettu pohjavesiputkella. Kaivualueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia tai muita suojelukohteita eikä ottamisalueella ole sellaisia maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettuja biologisia, geologisia tai maisemallisia arvoja, jotka estäisivät luvan myöntämisen. Maisemavaikutukset jäävät maastonmuodoista ja ympäröivistä metsäalueista johtuen paikallisiksi. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu sijainti sekä lupamääräykset huomioiden haittaa tai vaaraa asutukselle tai ympäristölle.

Hakija on esittänyt ottamissuunnitelman. Hakemuksen, ottamissuunnitelman ja edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna ottaminen tai sen järjestelyt eivät ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja toiminta täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on myönnettävä. Lupaviranomaisen näkemyksen mukaan lupamääräykset eivät ole luvansaajalle kohtuuttomia hankkeen laajuus ja siitä saatava hyöty huomioon otettuna.

Lupamääräysten perustelut

Ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jos nämä seikat eivät käy ilmi ottamissuunnitelmasta (MaL 11 §).

Määräys 1 on annettu valvonnan helpottamiseksi.

Hakemuksessa esitetyn ottotason ei katsota vaarantavan pohjavesiä eikä aiheuttavan haittaa ympäristölle. (määräys 2)

Pohjaveden tarkkailulla seurataan pohjaveden pystysuuntaista liikkumista ja laatua kyseisellä alueella ja valvotaan, että pohjaveden ylimmän pinnan päälle jää riittävä suodattava ja suojaava maakerros. (määräys 3)

Suojavyöhykkeen rajaaminen ja puustoisena säilyttäminen tulee tehdä maiseman- ja luonnonsuojelullisten seikkojen vuoksi. Liittymäasioihin liittyen on määrätty ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti (määräys 4).

Kaivualueen, ottoalueen ja ottotason merkitsemisellä maastoon helpotetaan valvontaa sekä varmistetaan, että toiminta on ottamissuunnitelman rajausten mukaista. Varoitusmerkinnöillä sekä aitaamisella varmistetaan ulkopuolisten liikkujien turvallisuus alueella. (määräys 5)

Infotaulun tarkoituksena on antaa tietoa alueen toiminnasta ulkopuolisille. (määräys 6)

Öljyn käsittely, vuotavat koneet ja laitteet, niiden pesu tai huoltotoimenpiteet aiheuttavat riskin pinta- ja pohjavedelle. Öljy- tai kemikaalivahingon sattuessa on toiminnanharjoittaja velvollinen toimimaan haittojen ja vahingon leviämisen

pienentämiseksi sekä ilmoittamaan vahingosta asianomaisille viranomaisille, jotka määräävät jatkotoimenpiteistä. (määräykset 7 ja 8)

Määräykset maisemoinnista on annettu alueen jälkihoidon varmistamiseksi. (määräykset 9 ja 10)

Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen / EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. (määräys 11)

Lopputarkastuksesta määrätään valvonnallisista syistä. (määräys 12)

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (VNA 926/2005)

VAKUUDET

Hakijan tulee toimittaa ennen ottamistoiminnan aloittamista 13 328 euron (3400 €/ha x 3,92 ha) maa-aineslain 12 §:n tarkoittama hyväksyttävä vakuus lupamääräysten noudattamisen varmistamiseksi. Hyväksyttävä vakuus on esimerkiksi luotto- tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus, takausvakuutus tai pantattu talletus. Vakuuden tulee olla voimassa ja siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden arvoa voidaan tarkistaa luvan voimassaoloaikana.

TARKASTUS- JA VALVONTAMAKSU

Ottamissuunnitelma tarkastamisesta peritään Joutsan kunnan teknisen lautakunnan hyväksymän, 1.4.2021 voimaan tulleen taksan mukaisesti 2 120 € joka koostuu seuraavasti:

- tarkastusmaksu 300 €/suunnitelma
- $0,015 \text{ €/m}^3$ ($100\,000 \text{ m}^3 \times 0,015 \text{ €/m}^3 = 1500 \text{ €}$)
- kuulemiskulut 20 €/kuultava ($20 \text{ €} \times 6 = 120 \text{ €}$)
- lupa maa-aineslain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa 200,00 €/päätös

Edellä mainitun maksun lisäksi peritään lehti-ilmoituskulut.

Luvanhaltijan tulee suorittaa kunnalle vuotuinen valvontamaksu kulloinkin voimassa olevan taksan mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ote päätöksestä

Hakija

Jäljennös päätöksestä

Keski-Suomen ELY-keskus, kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Joutsan kunnan internet-sivuilla.

Naapurit

Joutsan Seutu

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta 12.4.2024 sähköisessä tietoverkossa Joutsan kunnan verkkosivuilla. Valitusaika päättyy 20.5.2024. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

LIITTEET

Valitusosoitus